

Izhaja
10. in 25. dne
vsakega meseca

Stoji za
celo leto 3 gl. —
pol leta 1 „ 60
četrt „ — „ 80
(Posamezne štev.
15 kr.)

Oznaniła,
ikrat natisnena,
od vrste 15 kr.

Naročnina,
sama in reklamacije
pošljajo se
upravnistvu
v Maribor.

Odpriše rekla-
macije so
poštne proste.

POPOTNIK.

Glasilo

„Zaveze slovenskih učiteljskih društev“.

Izdajatelj in urednik:

M. J. Nerat, nadučitelj.

Spisi in dopisi
pošljajo se
urednistvu
v Maribor,
Reiserstrasso 8.

Pismom,
na katera se želi
odgovor,
naj se pridene
primerina poštna
znamka.

Na anonimne do-
pise se ne oziram.

Nepravilna pisma
se ne sprejemajo.

Rokopisi
in na
sema poslane kajige
se ne vračajo.

Poziv!

Po sklepu upravnega odbora ima se vršiti letošnje glavno zborovanje „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“ 16. in 17. avgusta (ne pa 16. in 18. avgusta, kakor je po pomoti stalo v okrožnici od 12. aprila) na obalih deroče Drave v Mariboru, prijaznem mestu ob vzhodni mogočnega Pohorja. Tukaj se bomo zbrali, sodrugi od sinje Adrije, iz čudotvorne Kranjske, solčne Goriške in tužne Istre pod praporom „Zaveze“ ter se po bratovsko družili s tovariši lepe zelene Štajerske k resnemu delu v zvišenem svojem poklici. Upamo da bode udeležba mnogobrojna! Kajti le tako bomo svetu pokazali, da je slovensko učiteljstvo jedino v svojih težnjah, da mu je razvoj našega šolstva res na sreci in da se gledé na svoje stanovske pravice čutimo solidarne.

Natančen program o zborovanji priobčimo v prih. „Popotnikovi“ številki. P. n. udeležnikom že pa vendar danes priporočamo, da se radi znižane voznine po železnici obrnejo vsak sam pravočasno z dotično prošnjo do železniškega predstojništva.

Na veselo svidenje v Mariboru!

Direktorij „Zaveze slov. učit. društev“

Učni načrt za računstvo v štirirazredni ljudski šoli.

O nazorih, katere imam jaz o metodičnem pouku iz računstva v ljudski šoli, sem tudi v „Popotniku“ že toliko pisal, da se mi ne zdi potrebno, temu načrtu še posebnega metodičnega navodila prideti. Prosim pa častite bralce, da se teh spisov blagovoljno sponinjajo, ali jih še jedenkrat preberó. Samo o pomenu tega načrta hočem nekoliko besedij spregovoriti. Iz njega uvidiš: a) kako začenjamo pouk (o posameznih delih računstva s tistim, kar je otrokom že znanega, b) kako pripravljamo otroka za prihodnji pouk, da more samostojno delati, c) kaj in koliko se je otroku naučiti na pamet, da se more pozneje vspešno poučevati.

Po tem načrtu se bo pa tudi bolje pokazalo, kako je rabiti moje računice, o katerih se mnogokrat misli, da imajo premalo nalog; samo vrste nam podajajo toliko gradiva, da shajamo ž njim vsako uro skoz celo leto (prim. Hentschel) pri neposrednem in posrednem pouku. Računica sama po sebi pa ne sme kazati neko mešanico, iz katere zakoni računstva niso razvidni; jasno spoznanje teh zakonov, katere predstavlja računica učencu pri vsakem pogledu v njo, pospešuje pouk. — Opomnje, pridjane načrtu vsakega šolskega leta nadomestujejo navod, katerega hočem še le pisati, kedar bode vis. ministerstvo blagovolilo, da potrdi moje računice.

O vsakem načrtu, ki je natančneje na tedne izdelan, mora se pa reči, da je idealen. Učitelj mora se ravnati po zmožnosti učencev, in te mu narekujejo, da poučuje hitreje ali počasneje; torej so tedni vendar le jasni kažipot za pouk iz računstva do konca leta in ne vežejo učitelja strogo na tvarino, katera je za vsak teden v načrtu nastavljena. Toda pristopimo k načrtu.

Učni načrt

za računstvo v štirirazredni ljudski šoli.

I. razred (1. šolsko leto).

Opomnje. 1. Učenci 1. šolsk. leta morajo se do dobrega naučiti: *a*) vaji „jeden-jeden“, „jedemanjeden“; *b*) sklep na „in“ in na „manj“ pri oblečenih nalogah; *c*) mere: par, kos, ducat; lega, pola; vinar, dvojica (2 vin.), desetica (10 vin.), dvajsetica (20 vin.); meter, decimeter, centimeter; liter, deciliter, centiliter. — Besedo „mera“ jemljemo v najširšem pomenu, tako n. pr. je vinar mera za cene.

Množenju in deljenju polaga se še le osnova.

2. Z vprašanji: Kaj štejejo? Kaj merimo z metri? itd. razširjamo učencu obzorje in ga pripravljamo na razumno reševanje oblečenih nalog. Za oblečene naloge služijo 4 osn. primeri, po katerih se vravnajo vse druge naloge.

a) V šoli je 1 učenec, pride pa še 1 učenec; koliko učencev je potem v šoli?

b) Mati kupijo za 4 vinarje jabolk in za 6 vin. hrušk; koliko morajo za oboje plačati?

c) Nekdo naredi dva zavoja, za prvega porabi 2m, za drugega pa 1m motvoza; koliko ga porabi za oba zavoja?

d) V posodi je 5dl vode; koliko vode je v povsodi, ako je priliješ še 2dl?

Podobni osnovni primeri veljajo za odštevanje, množenje in deljenje; samo da se v tem letu in celo večinoma v 2. letu za množenje in deljenje primerov po 1. osnovnem primeru poslužujemo.

Oblečene naloge, vzete iz otročjega obzorja, imajo posebno nazorno moč in vzbujajo mišljenje. Ž njim uvedi otroke: v prištevanje, v odštevanje v razstavljanje števil, v pojem manj števil n. pr.: „Oče hočejo med dva ubožca 2 (3, 4.) vin. razdeliti, koliko dobi vsaki ubožec? v dopolnjevanje, števil n. pr.: Ti imaš 3 vin., potrebuješ jih pa 5; koliko ti jih manjka? ($3 + \dots = 5$) itd.

Pri uvajanju zahtevaj od otrok same kratke odgovore, pozneje pa jih uvedi v sklepe na „in“, „manj“ in navajaj jih na lepo odgovarjanje v celih stavkih.

3. Za pouk iz računstva potrebujemo nazoril, ta so: *a*) prosto gibljive stvari, n. pr. kamenčki, palčice, kostane itd., *b*) računski stroj (metrično računilo), *c*) geometrična telesa (prim. načrt za obliskoslovje), *d*) grafična nazorila, *e*) za notranji vzor jemljejo se znane stvari zunaj šolske sobe na misel n. p. drevesa itd.

Šola mora tudi imeti mere: meter, decimeter, centimeter; liter, deciliter, centiliter.

Računanje z imenastimi števili nazoruje se dobro z metričnim računilom (centimetre in decimetre).

Številno vrsto razjasniš s številnimi podobami, v katerih se nahajajo računiki (Rechensteine) v 1 vrsti n. pr. (5), (8), (12).

Številnih podob, kakor n. pr. $\frac{11}{1}$, se poslužuj v razjasnjevanje števil. — V pisanji števil morajo se otroci dalj časa vaditi.

Vzor v številno vrsto pa posebno razbistriš.

1. za vajami:

a) Štetje predmetov, katere postavljaš med štetjem v vrsto;

β) določevanje števila po nastavljeni podobi (v 1 vrsti) iz predmetov;

γ) nastavljanje številnih podob (v 1 vrsti) iz danih predmetov.

2. Z določitvijo mesta števil v številni vrsti. Navadna vprašanja za določitev mesta števil so: *a)* katero število stoji za (pred) številom — n. pr. 3; *b)* katero (katera) število (števila) leži (ležé) med številoma — n. pr. 3—5; *c)* med katerima (katerimi) številoma (števili) leži (ležé) število (števila) n. pr. 6: 4 in 5. —

4. Za ponk iz računstva važne so table, na katerih so napisane one vaje, katere si mora otrok vtisniti v spomin, torej table za jeden in jeden, jeden manj jeden itd. Te table so dvojne: *a)* na prvih so zneski napisani, *b)* na drugih ne. Tabel *a)* se poslužuj toliko časa, dokler si otroci zneskov ne zapomnijo, na tablah *b)* vpelješ otroke v hitro računanje.

Hitro računanje na vajah, katere učitelj otrokom narekuje, je jako važno. N. pr. $6 + 2 =$, $8 - 3 =$, $5 + 5 =$, $10 - 6 =$ itd. Ponavljanje na tablah se vrši navadno od začetka ure, na kratko.

5. Kaj pomenijo okrajšani izrazi, kakor $1 + 1$, $1 - 1$, $5 + 3$, $12 - 4$ itd., vsaki lahko sam spozna.

6. Začetek vsega računstva so šteвне vaje.

Pri vstopu v šolo preskusiš otroke, koliko že znajo šteti; tako preskušanje godi se pa še večkrat med letom, ker otroci uhajajo šoli naprej, in takemu hrepenenju mora se ustreči.

Ločimo pa 2 glavni vrsti za štetje in sicer. *A.* šteje se naprej, *B.* šteje se nazaj.

A.

a) Od začetka številne vrste do števila (pri nazorovanji morajo otroci nazorila zmerom staviti v vrsto od leve proti desni);

b) od števila do števila, n. pr. od 3 do 5;

c) do števila in od tod za število naprej, n. pr. do 3 in od tod za 2 naprej;

d) od števila za število naprej, n. pr. od 5 za 2 naprej.

B.

a) Od števila do začetka številne vrste;

b) od števila do števila nazaj, n. pr. od 5 do 3 nazaj;

c) od števila za število nazaj, n. pr. od 5 za 2 nazaj. — V načrtu so te vaje označene na kratko, n. pr. *A a.*

1—3.

I. teden.

Otroci štejejo reči, kolikor dalječ jim to gre, natančneje se pa seznanijo s konkretnimi števili 1, 2, 3. — Kaj je več (manj)? — Vaje α , β , γ prim. op. 3.

II. teden.

Ponavljjanje vaj I. tedna — Vaje v pisanji grafičnih znakov . | ○ — Konkretno nazorovanje besedice „in“, pisanje znaka + (in); konkretno nazorovanje besedice „sta, so“, pisanje znaka = (sta, so).

III. teden.

Ponavljjanje vaj prejšnjih tednov. — Bralne vaje v računici. — Pisanje znakov — | [] . Par = 2 kosa.

3—5.

IV. teden.

Ponavljjanje vaj prejšnjih tednov. Otroci štejejo reči tako dalječ, kolikor jim to gre. Konkretna števila 4 in 5. — Odmišljena števila. Vaje v pisanji številnih podob in števil (prim. op. 3.). — Bralne vaje v prostoru 4—5. Vaje α , β , γ (prim. op. 3.)

6—10.

V. teden.

Ponavljanje vaj prejšnjih tednov. — V prostoru 1—5 vadijo se otroci, da sami pristavljajo zneske računov. — Bron, bronaste denarje; kaj kupiš za denarje? — Otroci štejejo predmete, kolikor dalječ jim to gre. — Števila od 6 do 10. Vaje α , β , γ (prim. op. 3.) — Bralne vaje, Pisanje številnih podob.

VI. teden.

Ponavljanje prejšnjega tedna. Pisanje števil. — Konkretno števne vaje Aa , Ab , Ac , Ad , (prim. op. 6.).

VII. teden.

Asbtraktne števne vaje Aa , Ab , Ac , Ad (prim. op. 6.) — Konkretno števne vaje Aa in vrstilni števnik; pri števnikih vajah se tudi kocka jemlje v poštev (prim. oblikoslovje), štejejo se ploskve, ogli, robi. Bronaste denarje; desetica in dvajsetica = 2 des. iz nikla. Primerjanje daljic, na telesih (tudi na kocki.) — Napisavanje številne vrste, vrstilni števnik uporabljeni z ozirom na to vrsto (povej prvo, peto število itd. te vrste; povej drugo število po številu 6 itd.) Ponavljanje po računici.

VIII. teden.

Konkretno in abstraktne števne vaje Aa , Ab , Ac , Ad ; štejejo se tudi ploskve, robi in ogli geom. teles „kocke, paralelepipeda, tristrane prizme in šesterostrane piramide. — Primerjanje stoječih, ležečih, visečih robov a) na telesih v sobi, b) na geom. telesih; risanje stoječih, ležečih in visečih jednako in razno dolgih daljic. — Meter in primerjanje metra z dolgotjo (visokostjo itd.) a) teles v sobi, b) robov na geom. telesih. Napisavanje številne vrste do 10, določitev mesta številom v tej vrsti (prim. op. 3.)

IX. teden.

Ponavljanje vsega prejšnjega po računici. Primerjanje črt po dolgoti. — Določitev mesta števil v številni vrsti, tudi z uporabo vrstilnih števnikov. — Konkretno in abstraktne števne vaje Ac in Ad osobito za prištevanje števil 1, 2, 3. — Vzbujanje čuta za prištevanje z oblečenimi nalogami po 1. osnovnem primeru, kratek odgovor zadostuje (prim. op. 2).

X. teden.

Konkretno in abstraktne števne vaje Ac in Ad za pripravljane na prištevanje števil 1, 2, 3; konkretno in abstraktno prištevanje števil 1, 2, 3; oblečene naloge po 1. osnovnem primeru in navajanje na sklep „in^a. — Primerjanje metra (decimetra) z dolgotjo (širokostjo itd.) a) predmetov v sobi, b) robov na geom. telesih.

XI. teden.

Ponavljanje prištevanja števil 1, 2, 3 po računici; oblečene naloge po 1. osnovn. prim. — $1+1$ na pamet po 1. tab. a. (op. 4). Konkretno in abstraktne števne vaje Ac in Ad za pripravljane na prištevanje števil 4 in 5; prištevanje števil 4 in 5; naredi si 2. tablo za $1+1$ —, na kateri začneš s 1. tablo b); oblečene naloge po 1. osnovn. prim. — Določanje mesta števil v številni vrsti, tudi z uporabo vrstnih števnikov. — Merjenje z metrom (decimetrom) a) na predmetih v sobi (od začetka vzemi pripravljene vrvice), b) na geom. telesih. — Konkretno in abstraktne števne vaje za pripravljane na prištevanje števil 6, 7, 8, 9.

XII. teden.

$1+1$ (1. tab. b , 2. tab. a) prim. op. 4.) — Par, denarji iz bron in nikla; merjenje z metrom (decimetrom in ocenjevanje podanih dolgotij; risanje črt za dano dolgot.

Oblečene naloge po 1. osnovn. prim. — Konkretne in abstraktne števne vaje za pripravljanje na prištevanje števil 6, 7, 8, 9; prištevanje teh števil.

XIII. teden.

1 + 1 (2. tab. — *b*). — prim. op. 4.) Naredi si 3. tablo za 1 + 1, na kateri začneš z drugo tablo. Prištevanje števil 6, 7, 8, 9.; oblečene naloge po 1. in 2. osnovn. prim. — Par; denarji iz bron in nikla; meter razdeljen na decimeter, centimeter, decimeter razdeljen na centimetre. — Namešane vaje o prištevanji števil. — Napisavanje številne vrste; — Določitev mesta števil v številni vrsti, tudi z uporabo vrstilnih števnikov. —

XIV. teden.

1 + 1 (2. tab. — *b*) 1 + 1 (3. tab. — *a*) (op. 4.). — Ponavljanje vsega na podlagi računice, oblečene naloge po 1., 2. in 3. osnovnem prim. — Računanje z imenastimi števili (na pamet, ne pismeno) *a*) $4\text{cm} + 3\text{cm} =$, *b*) $8\text{cm} + 2\text{cm} =$ (prim. op. 5). — Abstraktne števne vaje *Aa*, *Ab*, *Ac*, *Ad* in poskusi, da vidiš, koliko dalječ znajo otroci šteti že sami.

XV. teden.

1 + 1 (3. tab. *b*) — (op. 4.) Konkretne in abstraktne števne vaje *Ba*, *Bb*, *Bc* pri konkretnih vajah poslužuj se vrstilnih števnikov; osobito pa vrši te vaje za pripravljanje na odštevanje števil 1, 2, 3. — Pomen besedice „manj“ na podlagi oblečenih nalog. — Odštevanje števil 1, 2, 3 podprto z oblečenimi nalogami po 1. osnovn. prim. — Znamenje — (manj) in vaje v računici. — 1 — 1 (1. tab. — *a*). — Mere v redu, na novo deciliter; krajšanje črt (vrvic) za 1, 2, 3 *dm* (*m*). — Oblečene naloge *a*) za odštevanje po 1. osnovn. pr., *b*) za prištevanje po 1, 2, 3. osnovn. prim. —

XVI. teden.

1 + 1 (3. tab. — *b*) — 1 — 1 (1. tab. *b*) (op. 4.) Konkretne in abstraktne števne vaje za pripravljanje na odštevanje števil 4, 5; odštevanje števil 4 in 5. — 1 = 1 (2. tab. — *a*). — Mere v redu, na novo liter, centiliter. — Konkretne in abstraktne števne vaje *Bc* za pripravljanje na odštevanje števil 6, 7, 8, 9; odštevanje teh števil. — Oblečene naloge *a*) za odštev. 1. in 2. osnovn. prim., *b*) za prištev. 1., 2., 3. osn. prim.

(Dalje sledi.) L. Lavtar.

Skrb za ljudsko šolo v goriškem deželnem zboru.

V preteklem zasedanji našega deželnega zbora sta prišla v razpravo dva predloga o ljudskošolskih zadevah. Prvega je podal naš deželni odbor, in njegova namera je bila za zdaj vsaj nekoliko izboljšati stanje ljudskim učiteljem s tem, da bi se večjemu številu njih odprla pot v višje plačne razrede, potem da bi učitelji, kateri so za učiteljstvo postavno usposobljeni, imeli pravico v prvem letu po izpitu sposobnosti vsaj začasno povzdignjeni biti v tretji razred in slednjič, da bi bili vsi učitelji oproščeni plačevanja tistih doklad k dohodarini od svojih dejanskih plač, od poslovnih priklad in od stanovnine, katere se pobirajo za deželni in zemljiščno-odvezni zalog, za občine, za okrajni šolski in cestni zalog.

Drugi, važnejši predlog, ki ga je podal poslanec dr. Gregorčič v 8. seji, meril je na

to, da bi omogočil in olajšal izboljšanje učiteljskih dohodkov. Njegovo jedro tiči v premembi § 38. zakona z dne 6. maja 1870. dež. zak. št. 30, po katerem naj bi bilo ustanavljanje in vzdrževanje potrebnih ljudskih šol skupna zadeva šolskega okraja in dežele. Šolski okraj naj bi skrbel za stvarne potrebe svojih šol, dežela pa za dohodke (plače petletnice, opravilne in osebne doklade, podpore, nagrade, doplače) službojočemu učiteljskemu osebju.

Ta svoj predlog je gospod poslanec utemeljeval tako-le:

„Visoka zbornica!

Državna postava z dne 14. maja 1869., državnega zakona št. 62., katera ustanova načela za poučevanje v ljudskih šolah, odreja v § 62., da „za potrebne ljudske šole

skrbi v prvi vrsti občina dotičnega kraja⁴, in da „koliko se imajo tega udeleževati okraji, določuje deželno postavodavstvo“. V §. 66. pa ukazuje, da „kolikor sredstva posamnih občin (oziroma okrajev) za potrebščine ljudskega šolstva ne zadoščajo, jih sklada dežela“.

Z ozirom na ta načela sklenili so vsi deželni zbori v državnem zboru zastopanih kraljevin in dežel — izvzemši mesto tržaško, za katero velja še vedno „politična šolska ustava“ z dne 11. avgusta 1805, v kolikor je niso premenile poznejše postave — deželne šolske zakone, ki delijo po različnih merilih troške za javne ljudske šole med občine (oziroma tudi šolske okraje) in deželo. Jedini deželni zbor poknežene grofije Goriške in Gradiške zadovolil se je s tem, da je vse stroške za ljudske šole odmeril šolskim okrajem, ter da je sprejel z dne 6. maja 1870, dež. zak. št. 30., § 57., ki obeta, da „posebna postava določi, ali in koliko ima tudi deželni zalog skladati za stroške šolskih okrajev“. Ta paragraf se v teku 23 let ni še zvršil, dasi je taka postava neizogibno potrebna; kajti kjer so duševne koristi skupne, zahteva se tudi skupnost gmotnih žrtev.

V smislu § 55. navedene postave z dne 6. maja 1870. vzdržuje se ljudska šola na Goriškem, v kolikor nima ustanovljenih dohodkov, v vseh okrajih, ki ne obstojé le iz jedne občine, samo z dokladi na izravne davke, tako da vsa teža ljudskega šolstva sloni na ramah zemljiškega in hišnega posestnika, obrtnika in trgovca, med tem ko občinarji, ki ne plačujejo izravnega davka, so prosti vsakterega doneska za šolo, če tudi imajo sičér boljše dohodke in več otrok od hišnega ali zemljiškega posestnika. Pravica zahteva, naj plačuje tudi posredni davek svoje doklade za šolske namene, da bo šolska butara razdeljena na vse davkoplačevalce in da ne bodo nosili šolskih bremen le nekateri.

Sedanja jednostranska razdelitev šolskih butar je pripravila posamne okraje v nezno stanje in žuga ugonobiti plačevalca izrednih davkov, ako bo še dalje trpela. Gradiški okraj plačuje 33, tolminski 50, goriški 53, sežanski celó 63 odstotkov od vseh izravnih davkov z državno priklado vred samo za ljudske šole. Pa tudi gradiški okraj si je ohranil nižje odstotke od drugih okrajev le s tem, da ne zida šolskih poslopij, ter da je nastavlil učiteljice, podučiteljice v neprimerno obilnem številu. Leta 1892. je štel ta okraj po poročilu dež. odbora zraven 47 učiteljev 34 učiteljic, 5 podučiteljev in 29 podučiteljic.

Tem nezdravim odnošajem se more v okom priti jedino le s tem, da se pritegne tudi posredni davek k stroškom za ljudske šole, oziroma da prevzame dežela dobršen del šolskih stroškov, ker njej se dovoljujejo doklade ne le na izravne, ampak tudi na posredne davke, kar se šolskim okrajem vsled postave zanika. Dosedanje deželne naklade na posredne davke niso v nikaki razmeri z dokladami iste vrste v goriškém mestu, ki ima v teh dokladah krepko zaslonbo svojemu gospodarstvu.

Potreba, da bi dežela skladala k stroškom ljudske šole, poudarjala se je v tej visoki zbornici že o drugih prilikah, priznana je od rajnih šolskih okrajev in od visoke vlade, ki je predlagala zbornici postavne načrte v tem smislu. Pred nekaterim časom omenila se je ta potreba tudi v občinskem starešinstvu glavnega mesta goriškega v utoku, ki se je sklenil 28. marca na visoko naučno ministerstvo v neki šolski zadevi.

V tem utoku omenja mestno starešinstvo izrecno, da § 66. državne šolske postave veži občino le v toliko, kolikor ima ta potrebnih novcev, ter da naklada deželi dostojno, da je tudi okraj po svojih zastopnikih voljen, vršiti dolžnosti skupine, ki bi mu omogočila tako velikansko pomnoženje njegovega imetja.

Z ozirom na vse to priporočam, naj visoka zbornica izroči predloženi načrt postave šolskemu odseku sedmero udov, ki naj ga pretrese in poroča o njem visokemu zboru še v teku sedanjega zasedanja.

* * *

Takó temeljito je poslanec dr. A. Gregorič zagovarjal svoj predlog o ustanovitvi deželnega šolskega zaloga, kakoršnega imajo v drugih deželah in kakoršen bi bil našemu šolstvu v veliko srečo, ne da bi se utegnile v nekaterih okrajih celó znižati, ker bi velik del skrbi za vzdrževanje ljudskih šol prevzeli tisti, ki doslej morebiti ne plačujejo nikakih davkov, dasi imajo otroke za šolo prav takó, kakor sedanji davkoplačevalci. To bi se zgodilo potem posrednih davkov, katerih pa okraji doslej ne smejo nalagati, dočim ima dežela do tega pravico.

Ako bi se sprejel Gregoričev načrt, plačeval bi deželni šolski zalog vse učiteljsko osebje, dočim bi za šolska poslopja in njih vzdrževanje plačevali okraji. To je povsem pravično, ker nekateri okraji so že silno veliko izdali za šolska poslopja, dočim

pravice javnosti je bilo 13 nemških in jedna dvojezična.

V starosti, v kateri so dolžni hoditi v šolo, je bilo 185.496 otrok. Od teh je pohajalo

a) javne ljudske in meščanske šole, vštveši vadnice	165.954	otrok
b) zasebne šole	8.038	"
c) višje organizirane, dalje obrtniške ali kmetijske strokovne šole ali se je poučevalo zasebno	2.426	"
d) radi telesnih ali duševnih napak je ostalo nepoučenih	5.484	"
e) normalno nadarjenih je ostalo nepoučenih in sicer		
α) radi prevelike oddaljenosti od šole	2321	
β) radi nemarnosti, ubožnosti ali upornosti starišev	1273	3.694 "

Od 185.496 učencev vzivalo je torej pouk 176.418, t. j. čez 95%. Število otrok, dolžnih hoditi v šolo, pomnožilo se je v primeri z lanskim letom za 2564, število normalno razvitih, brez pouka ostalih otrok znižalo se je za 364.

Največje število normalno nadarjenih otrok, kateri so bili brez pouka, imeli so sledeči šolski okraji: Sevnica z 19.2%, Gornjigrad s 17.5%, Slovenska Bistrica z 8.9%, Celjska okolica z 8.6%, Laški trg v 5.6%.

Največja števila otrok, kateri so ostali radi težke duševne ali telesne napake brez pouka, imeli so sledeči šolski okraji: Rogatec z 11.1%, Konjice z 11%, Brežice z 8%, Kozje z 7.9%, Celjska okolica s 6.8%, Ptujška okolica z 5.1%, Judenburg s 3.9%, Mariborska okolica z 3.8%, Voitsberg z 2.9%.

Število kazenskih razsodb izvršenih radi šolskih zamud znašalo je 5301 in sicer v 3152 slučajih denarne kazni v skupni vsoti 3111 gld., v 2149 slučajih zaporne kazni 501 dneva in 1648 ur.

Prav dobro so se šole pohajale v šolskih okrajih mesto Celje, Febring, Feldbach, Fürstenfeld, mesto Gradec, Judenburg, Kirchbach in Weiz, dobro v 50, zadostno v 8, manj zadostno v 2 šolskih okrajih.

Iz poročila c. kr. deželnega šolskega nadzornika o analfabetih pri naborih za vojaška krdela c. in kr. tretjega vojnega kora leta 1891 povzeti je, da so se njih odstotki znižali na 4.57.

Izid naborov pro 1891 za posamezna domača vojna krdela je bil:

27. pehotni polk 502 novincev, 5 analfabetov, t. j. 0.99%.

47. pehotni polk 463 novincev, 6 analfabetov, t. j. 1.29%.

87. pehotni polk 526 novincev, 52 analfabetov, t. j. 9.88%.

9. lovski bataljon 134 novincev, 7 analfabetov, t. j. 5.22%.

27. lovski bataljon 134 novincev, 11 analfabetov, t. j. 7.43%.

Posebno neugodne odstotke kaže 87. pehotni polk in 27 lovski bataljon, to so naborni okraji Celje, Ptuj, Brežice in Slovenjgradec.

Skupnega števila novincev-analfabetov deležni so okraji:

	1891	1890
Celje	z 28.29%	15.6%
Slovenjgradec	" 20.98%	12.5%
Ptuj	" 16.00%	13.1%
Brežice	" 11.00%	13.7%

Iz teh števil je, izvzemši okraj Brežice posneti precejšno pojevanje v primeri z letom 1890. Da so skupni odstotki leta 1891 nabranih analfabetov vendar manjši ko leta 1890, povzročijo boljše razmere v drugih krajih. Tako n. pr. imajo:

	1891	1890
Bruck	1.23%	6.2%
Judenburg	3.70%	6.2%
Maribor	2.47%	7.5%
Murau	3.70%	6.8%
Graška okolica	1.23%	4.4%

Dalje sploh nobednega analfabeta ni imelo šest okrajev: Nemški Landsberg, Feldbach, Hartberg, Ljubno, Ljutomer, Radgona. Šest okrajev imajo po 1, štiri okraji po 2 do 5, štiri po 9 do 23 analfabetov.

Vzrok zanemarjanega šolskega pohajanja kažejo tabele let 1875 do 1883, v katerih bi bili novinci l. 1891. dolžni, hoditi v šolo, delo 17.28%, primanjkanje šole 2.47%, upornost starišev 34.57%, službene razmere 22.23%.

Olajšave pri šolskem obiskovanju po § 21 državnega zakona z 2. maja 1883 dovolile so se:

I. Od 531 šol s 15.584 otroki, katere imajo pravico do splošnih (generelnih) šolskih olajšav, so jo uporabile 302 šoli z 9329 otroci in sicer tako: a) redno šolsko obiskovanje po zimi, popolno oproščenje po leti 280 šol, 8244 otrok; b) redno šolsko pohajanje 13 semestrov, ločen triuren pouk v 14. in 15. semestru 20 šol, 995 otrok; c) redno nepretrgano pohajanje v šolo 7 let, ločen triuren pouk v zimskem tečaju osmega šolskega leta 2 šoli, 90 otrok.

Mej 15.584 otroki, ki imajo pravico do splošnih olajšav pri šolskem obiskavanju, zanemarjalo je nezakonito pouk 879 otrok.

II. Stevilo šol in otrok, katerim so se smele dovoliti osebne (individualne) olajšave: v 455 šolah 10.329 otrokom.

Dovolile so se 410 šolam 6458 otrokom.

Kar se tiče učnih oseb, delovalo je preteklega šolskega leta 2038 učnih močij, in sicer:

a) učiteljev

α) s spričev. učne usposobljenosti	1364	učit.
β) z zrelostnim spričevalom	114	"
γ) brez učiteljskega spričevala	63	"
	<u>Skupaj</u>	1541 učit.

b) učiteljic

α) s spričev. učne usposobljenosti	404	učit.
β) z zrelostnim spričevalom	75	"
γ) brez učiteljskega spričevala	18	"
	<u>Skupaj</u>	497 učit.

V tem letu pomnožilo se je učiteljstvo za 116 oseb. Veroučiteljic poučevalo je 897 oseb, določenih od dotičnih cerkvenih oblastij.

Učiteljic ženskih ročnih del poučevalo je s spričevalom usposobljenosti	170
brez spričevala	117
	<u>Skupaj</u> 287

Neobvezen pouk v francoskem jeziku opravljalo je sedem učiteljic s spričevalom učne usposobljenosti. Skupno štev. vseh učnih oseb, delujočih na javnih ljudskih in meščanskih šolah je torej leta 1892 : 3229.

Veronauk opravljali so na 10 šolah deloma ali popolnoma ljudski učitelji.

V telovadbi poučevalo se je na 744. v ročnih delih na 488 šolah.

Šolskih vrtov bilo je preteklega leta, in sicer, šolskih vrtov z drevesnicami 200, šolskih vrtov z zelenjadnim oddelkom in drevesnico ob jednem 274, samo drevesnic 125, skupaj 599 šol kakor leta 1891.

Pri 782 šolah bile so šolske knjižnice s skupaj 73.434 knjigami, torej za 5196 knjig več ko leta 1891.

Z učnimi pomočki je izmed javnih ljudskih in meščanskih šol oskrbljenih: 204 prav dobro, 325 dobro, 242 zadostno, 36 šol nezadostno.

Gledé na opazovanja o obdelovanju učnih predmetov pravi letno glavno poročilo in sicer kar se tiče učnega jezika, da — ako se polaga posebna važnost na pravilno, izrazito čitanje, na pravilno ustmeno in pisano ponavljanje prečitane, na pravilno spoznavanje in pojmovanje stavkovih članov in besednih plemen, na temeljito vezbanje

v slovniških oblikah in duševno zapopadanje najvažnejših slovniških pravil — mnogo šol ni doseglo tega učnega smotra. Jezikovni pouk opravlja se bajé preveč formalno in mehanično; radi tega pa so učenci celo na najvišjih učnih stopinjah nerodni v govoru.

Mnogokrat prevladujejo realije na škodo jezikovnega pouka.

Tudi učne tvarine se večkrat premalo intenzivno predelujejo in pri njih izbiranju so nekateri učitelji prav nesrečni. Mnogo je temu kriva pač tudi napačna osnova rabljenih čitank in slovnice, s katerimi more le spreten in pazen učitelj doseči boljše vspehe. Sicer pa se je zadnja deželna učiteljska konferencija že bavila s tem vprašanjem. Manj zadostne do nezadostne učne vspehe je doseglo 16 šol, i. s. šest šol na spodnjem, osem na srednjem in dve na zgornjem Stajerskem.

Gledé na nemški jezik na slovenskih šolah omenja letno glavno poročilo, da je v 20 slovenskih šolskih okrajih spodnještajerskih 352 šol. Tem se pridružijo še po 2 slovenski šoli v okrajih Arvež in Cmurek. Na 50 šolah je pouk dvojezičen, na 107 je nemški jezik učni predmet in 9 šol je nemških. Na vsem slovenskem Stajerskem torej ni niti jedne šole, na kateri bi se ne poučevalo v nemščini, sicer res večkrat v manj ali nepovoljnem vspehom.

Na večini šol se poučuje v tem predmetu mnogo preveč mehanično, kajti navadno se le teoretično prevaja iz jednega jezika v drugega in se pri tem mnogo premalo praktično uporablja pridobljeno znanje besedno in jezikovno.

Računski pouk se opravlja v obče dobro in kaže povoljne vspehe; istotako je učni vspeh v realijah, v risanju in geometričnem oblikoslovju dovoljen, v pisanju in petju prav dovoljen.

Telovadba je v mestnih, tržnih in večjih vaških šolah prav dovoljna, sicer zadostna, na malo šolah nezadostna.

Vspeh v ženskih ročnih delih bil je dovoljen. Zavodov za otroke v starosti, v kateri še niso dolžni hoditi v šolo, je bilo: 14 otroških oskrbovalnic z 485 dečki in 620 deklicami, skupaj s 1105 gojenci, in 31 otroških vrtov z 651 dečki in 703 deklicami, skupaj s 1354 otroci.

Nadaljevalnih šol bilo je 22 obrtnih s 1644 učenci in 17 kmetijskih s 432 učenci in 23 nčenkami.

Podpor za obrtne nadaljevalne šole dovolil je deželni odbor za 1882: mestni de-

kliški nadaljevalni šoli v Celji 50 gld., gospodinjški šoli v Gradci 300 gld.; gospodinjški šoli v Mariboru 500 gld.

Obrtnim nadaljevalnim šolam: Mürz-zuschlag 100 gld., Slovenska Bistrica 200 gld., Voitsberg 100 gld., Knittelfeld 200 gld., Celje (deški) 650 gld., Hartberg 100 gld., Radgona 150 gld., Nemški Landsberg 50 gld., Ljubno 200 gld., Ptuj 150 gld., Judenburg 150 gld., Bruck (dekliški) 250 gld., Konjice 50 gld., Maribor 750 gld., Zalec 50 gld., skupaj 4000 gld.

Država podelila je podpore: obrtni nadaljevalni šoli za deklice v Brucku 350 gld., obrtnim nadaljevalnim šolam: Celje 600 gld., Nemški Landsberg 200 gld., Hartberg 250 gld., Judenburg 260 gld., Ljubno 350 gld. Maribor 1800 gld., Ptuj 300 gld., Radgona 350 gld., Voitsberg 300 gld., Slovenska Bistrica 300 gld.

Zavodi za nepolnočutne in zamenjarjene otroke, dolžne obiskovati šolo, so bili: a) deželni zavod za gluhomutce; b) zasebni Odilin zavod za slepce v Gradci s 57 gojenci; c) deški vzgojevalni zavod društva „Grazer Schutzverein“ v Waltendorfu s 67 gojenci; d) zavod sv. Jožefa v Reiu-u z 11 deklicami.

Stroški za šolstvo:

1. Plače, opravilne doklade in remuneracije za pouk v ročnih delih	1,180.823 gld. 29 ¹ / ₂ kr.
2. Službenostarostne doklade	120.530 " 90 "
3. Remuneracije za preopravila	3.402 " 36 "
4. Remuneracije za pouk - v veronauku	32.983 " 34 ¹ / ₂ "
5. Podpore	1.730 " — "
6. Dotacije za okr. nčit. knjižnice	778 " 90 "
7. Stroški okrajnih nčit. zborovanj	4.112 " 78 "
8. Razni izdatki	573 " 57 "
Skupaj	1,344.835 gld. 15 kr.

v primeri s prejšnjim letom za 51.368 gld. 50¹/₂ kr. več. Dodatek deželnega sklada deželnemu šolskemu skladu znašal je leta 1891.795.834 gld. 53 kr. Pokojnin, vdovskih penzij, vzgojnih priklad, sirotnin, odpravnin in mrtvaških kvartalov izplačalo se je 148.021 gld. 75 kr. (za 4799 gld. 13¹/₂ kr. več, ko leta 1890/91).

Šolstvo na Kolumbijevi razstavi v Čikagu.

V ponosnem Čikagu v Ameriki otvorila se je letos 1. maja svetovna razstava. Ker je, kakor to pri svetovnih izložbah ne more biti drugače, tudi šolstvo dostojno zastopano, štejejo si v dolžnost, obvestiti naše bralce, kolikor mogoče, z natančnostmi dotičnega oddelka Kolumbijeve razstave kakor tudi o izidu pedagogičnega kongresa, ki se, kakor smo že poročali, vrši zadnje dni tega meseca. Predno pa pričnemo poročati, nam je nekoliko spregovoriti o mestu samem, kjer se z razstavo slavi štiristoletnica odkritja Amerike.

Pred desetimi leti bi še ne bilo nobedne dvombe, da bi se bila razstava priredila v Novem Yorku. Nobedno drugo mesto v Ameriki bi se ne moglo meriti z njim. Še sedaj, ko se je bil začel v zbornici razgovor, kje naj bode razstava, so Novyorčani kar debelo gledali, da se o tem razpravlja. Niti misliti si niso mogli, da se bode kako drugo mesto poganjalo za razstavo. Ali oglasilo se je mesto Čikago na severno-amerškem zapadu, in reči moramo, da so jo postavodajalci Zjedinenih držav prav dobro pogodili, ko so se odločili za to mesto. Ne le

da je Čikago največ obljubilo za razstavo, temveč ima tudi uprav ameriški značaj v toliki meri kakor nobedno drugo. To mesto tako rekoč še le nastaja kakor vse v Ameriki in se odlikuje z prav ameriško marljivostjo in hitrostjo.

Pred dvajsetimi leti je Čikago bilo mesto druge vrste. Ta čas je pa že prehitelo Boston, Baltimore, Cincinnati, St. Louis in Filadelfijo, in če tako dalje pojde, prebiti, predno mine deset let, ponosni Novi York. V mnogih ozirih ga že sedaj prekaša.

Tako naglo še ni postalo nobedno mesto kakor Čikago. Pred šestdesetimi leti so tukaj, kjer je sedaj mesto, bile obširne, travnate, precej močvirne planjave. Še sedaj živé ljudje, ki so videli zidati prve hiše in se spominjajo, kako so lovili bivole po krajih, kjer je sedaj mesto, ki ima nad tisoč ulic in skoro devetdeset tisoč hiš. Čikažani se norčujejo, da je nekdo izmed njih prednikov zaspal na prazni planjavi, in ko se je prebudil, je pa že bil nad njim sezidan velik hotel. Ta prisposoda je pa vsekako umestna, ako pomislimo, kako naglo so se zidale hiše posebno po drugem velikem požaru.

Baš sedaj je v Čikagu važna doba. Mesto zgublja svoj prvotni bolj kmetski značaj in postaja veliko industrijsko in trgovsko središče. V nekaterih delih mesta vidiš še vedno lesene bajte, v drugih pa večikanske palače, kakoršnih bi tudi v največjih evropskih mestih zastoj iskal. Mesto ima najlepše parke in vile. V vsem se vidi, da mesto še ni dovršeno, temveč da še le nastaja in se razvija. Tudi prebivalstvo se v Čikagu še ni tako zlilo v nekako ameriškansko-angleško pleme kakor drugod. V drugih delih mesta je pa prebivalstvo še precej ločeno po narodnostih. Tako imajo irske, nemške, češke, poljske itd. dele mesta. Vsaka narodnost ima svojo šolo. Izmej pol-drugega milijona ljudij, jih je le 300.000, ki so se porodili v Ameriki. Štiri petine je pa priseljenih Evropecev, ki se pa tukaj čutijo popolnoma domačine in so se hitro navzeli tudi vseh ameriških navad. V Čikagu je več Amerikancev, ko ima prebivalcev Cincinnati, toliko Nemcev kakor v Hamburgu, več Ireev ko v Dublinu. Mesto je zares prav Babilon. Po neki statistiki je v Čikagu 472.000 Nemcev, 302.000 Američanov, 222.000 Ireev, 59.000 Čehov, 57.000 Poljakov, 49.000 Švedov, 47.000 Norvežanov, 43.000 Angležev, 17.000 Francozov, 16.000 Skotov, 15.000 Kanadcev, 14.000 Italijanov, 14.000 Zamorcev, 13.000 Rusov, 11.000 Dancev, 8000 Rumuncev, 7000 Holandcev, 5000 Madjarov, 4000 Švicarjev, 2000 Kitajcev in še nekaj drugih narodnostij.

Pridobivanje denarja je v Čikagu kakor sploh po Ameriki prva stvar. Prebivalstvo mesta se poveča vsako leto za kakih 100.000 prebivalcev, in vsi najdejo dela.

V Čikagu so poleg angleških tudi nemške, češke, poljske in druge šole. Ravno tako se v vsakem teh jezikov propoveduje po cerkvah. Vsaka narodnost ima svoje klube, društva, gledališča, časopise, da celo svoje bolnice in dobrodelne zavode. Časopisov izhaja kakih 600, mej temi 24 dnevnikov in 260 tednikov. Jedna polovica dnevnikov izhaja v angleščini, druga polovica pa v nemščini, češčini, poljščini, švedščini in norveščini. Tedniki pa izhajajo tudi v holandsčini, dansčini, italijansčini, francoščini, ruščini; da celo v hebrejščini izhaja jeden list.

Narodnih preprirov, kakor so v Avstriji, ne poznajo v Čikagu, vsaj sedaj ne; ali v prihodnje pa utegne postati drugače. Angleži so se začeli bati, da mesto zgubi svoj angleško-ameriški značaj, ker se vedno priseljuje toliko tujcev. Dosedaj se je tukaj potujčevanje hitro vršilo. Otroci došlih Nem-

cev ali Čehov so se navadno že čutili Anglo-američane in niti materinščine dobro več umeli niso, vnuki so pa gotovo bili že popolno angleški govoreči Američani. Odkar so se osnovale neangleške šole, izhajajo časopisi v raznih jezikih, se pa to raznarodovanje ne vrši več tako hitro. Posebno nekateri deli mesta dobivajo nemški značaj. S posebnim zakonom se je vpeljala občna šolska dolžnost in hkratu določilo, da se mora v vseh šolah poučevati angleščina. Proti temu zakonu se pa začenja upor pri neangleških prebivalcih. Nemce so nekoliko potolažili s tem, da so v mestne šole vpeljali nemščino kot neobvezni predmet, katere se učé tudi mnogi Nemci. Sedaj pa nekaj besed iz mladih dnij čikaškega mesta.

Zemlja, kjer sedaj stoji Čikago, je bila znana že v sedemnajstem stoletju. Tedaj so tjakaj prišli prvi francoski misijonarji spreobračat Indijane. Tedaj so prišla v Evropo prva poročila o silno rodovitnih pokrajinah ono stran kanadskih jezer, o velikih rekah, ki ondi tekó in rudečeokožcih ondi bivajočih. Omenjali so majhno reko Čikago, po kateri vozijo proti Missisipiju. V vsem osemnajstem stoletju so le nekateri evropski lovci zahajali v te kraje, ali še niso ustanovili nobednega sela v teh obširnih pokrajinah.

Leta 1804. je prišel v te kraje kanadski trgovec s kožuhovino John Kindie. Zgradil si je ob izlivu reke Čikago v Michigansko jezero leseno hišo in je dolgo trgoval z Indijanci, ki so mu ostali celo prijatelji o krvavih bojnah. John Kindie slavi se še sedaj kot utemeljitelj čikaškega mesta.

Tedaj so ti kraji bili še v oblasti Indijanov. Zjedinjene države še tukaj niso imele nobedne moči. Kupiti so morale od Indijanov nekoliko zemlje, da so napravili vojaško postajico v varstvo trgovcev s kožuhovino in vanjo postavili 70 mož. Ta postaja je bila le malo časa. Leta 1812. so jo napali Indijani in vse vojake pobili.

Po vojni, štiri leta pozneje, so zopet kupili od Indijancev precej zemlje ob Michiganskem jezeru blizu reke Čikago, obnovili prejšnjo vojaško trdnjavo. Obnovili so zopet vojaško postajo. Če tudi se je mnogo storilo za varstvo naseljencev, vendar nikdo ni maral iti tje. Leta 1825. je bilo le 24 belih ljudij razen vojakov tu naseljenih. Ker naselba ni vspevala, odpravili so tudi vojaško posadko.

Tedaj tukaj ni bilo po ogromnih pragozdih nobednih cest in potov. Leta 1830. so Zjedinjene države sklenile zgraditi kanal od Kanadskih jezer skozi reko Čikago in

Illinois k Missisipiju, da bi mogli preskrbovati razstresene vojaške posadke v teh krajih. Pa še tedaj ni nikdo veroval v bodočnost čikaške naselbine, ki je tedaj štela kakih 300 ljudi, mej temi pa le polovico belih, drugi so bili Indijanci, Zamorci in mešanci. Vendar je tedaj državni komisar naselbino uredil, omejil, nezasedeni deli so se ponujali na prodaj po poldrugem dolarji oralo. Pa še za to nizko ceno ni bilo kupcev.

Največ kriv temu, da se ljudje v tem kraju niso marali naseljevati, je bil strah pred Indijani, pred katerimi je bilo težko braniti naselbine. Leta 1883. so Zjedinjene države popolnoma zmagale Indijane in jih razpršile. Nekatere so podvrgle. Sedaj je bila zagotovljena varnost v teh krajih. S tem letom se pa tudi prav za prav Čikago začinja, staro je torej 60 let.

(Dalje sledi.)

Slovstvo.

Novosti.

„Slovenska slovstvena čitanka za učiteljska. Sestavil dr. Jakob Sket, c. kr. profesor. Cena 1 gld. 50 kr. Na Dunaji. V c. kr. za logi šolskih knjig 1893“.

O tej knjigi, ki nam je pred kratkim došla, objavimo v kratkem obširnejšo oceno.

„Barvaste črepinje. Zbirka povestij in pesmij. V prozi česki spisal J. Vrchlicky. Preložil J. Skalar. V Ljubljani, 1893. Založil in prodaja Janez Giontini“.

To je naslov drobnih knjižici mične vsebine slavnega českega pisatelja, ki bode, v lepem Skalarjevem prevodu slovenskemu občinstvu dobro došla. Mi jo priporočamo kar najtopleje. Cena 86 strani 8° obsegajoči knjižici je 30 kr. po pošti 33 kr.

Društveni vestnik.

Iz Št. Jurja v Slov. goricah. Po trikratnem razpisu zborovanja za Št. lenarsko učiteljsko društvo bilo nam je konečno 2. julija t. l. nebo tako milo, da nas ni deževje zadrževalo, pa tudi nam nobedna nevihta nagajala. Zato pa je bila skupščina tudi tako mnogobrojna, da je presegala naše nade. — Divni grič Sv. Antona v Slov. goricah dovalil nas je skoraj polnoštevilno, izvzemši 3 ude, katere so gg. tovariši od sosednih šol: Sv. Andraža in Sv. Jurija na Ščavnici kot gostje popolnoma nadomestili. Z veseljem zabeležim pristop novega uda gospoda Streleca, naduč. od Sv. Andraža v Slov. goricah in predsednika učit. društva ptujске okolice. Radostni živio-klici naših društenikov doneli so mu v dobrodošel pozdrav.

Po odobrenem zapisniku zadnje seje objavi gosp. predsednik razne dopise, izmed katerih omenim samo vabilo „Štaj. učit. zaveze“ k letošnjemu glavnemu zborovanju v Ptuj 13. dan septembra, in dopis učit. društva voitsberskega; to društvo je sestavilo spomenico podprto z dovolj tehtnimi vzroki vsled katerih se ukaz vis. dež. šolskega sveta, za devajoč poučevanje slaboumnih in zaostalih učencev v posebnih oddelkih, ne da po vsem zvršiti.

Po dostavljenji dveh točk omenjeni spomenici se vsi navzoči strinjajo z okrožnico.

O 3. točki dnevnega reda: „Začetek šol v Negovi, pri Sv. Benediktu in Sv. Antonu v Slov. gor.“ razpravljal je znani šolski zgodovinar gosp. Strelec zanimivo snov na podlagi listin od tedanjih časov,

katerih je precejšno butaro seboj prinesel na ogled. Za temeljito razpravo žel je pa tudi od poslušalcev vrlo zahvalo.

O zadnji točki: „Poprava pismenih šolskih nalog“ govoril je g. Pečovnik ter h koncu nasvetoval naj se rabijo od skupščine določena pri popravi nalog jednaka znamenja ne samo po vseh razredih jedne in iste šole, ampak veljavna naj bodo zavolj jednakega postopanja za celi naš šolski okraj. V dosego te svrbe naj bi se priredile za vsak posamezen razred ondotnih šol stenske tablice s temi znamenji. Ta predlog se sprejme, a poročevalcu se izreče zahvala za njegovo instruktivno prednašanje.

Zborovanju sledil je zabavni del, mej katerim nas je vedrilo lepo petje pod vodstvom g. Strelec-a. Ko se je bližalo vroče poletno solnce že zatonu, podajali smo si še le roke k slovesu, ter se pogzubljali raz visokega hriba, kjer smo se ta dan za nekaj uric v istini znebili „zemeljskih nadlog“.

Celjski okraj. „Učit. društvo za celjski in laški okraj“. — Ker 6. t. m. zavoljo slabega vremena ni bilo zborovanja, zborovalo bo društvo dne 13. julija t. l. ob isti uri po istem dnevnem redu.

Odbor.

Sv. Pavel, 4. julija 1893. (Vabilo.) „Savinjsko učiteljsko društvo“ bode imelo 12. julija t. l.

popoldne ob 4. uri svoje zborovanje pri Sadniku ob Savinjskem mostu s sledečim dnevnim redom: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Razgovor o konferenčnih vprašanih posebno o Močnikovi in Lavterjevi računici. 4. Nasveti. K obilni udeležbi vljudno vabi vse ude

odbor.

Iz Krškega. (Vabilo.) Letošnji občni zbor „Pedagogijskega društva“ bude 19. julija t. l. ob 3. uri popoldne na vrtu gosp. Gregoriča v Krškem. Vspored: 1. Poročilo o društvenem delovanju. 2. Pregled letnega računa in volitev pregledovalcev računov. 3. Volitev odbora. 4. Določitev letnine. 5. Nasveti. K obilni udeležbi vljudno vabi odbor.

Dopisi in druge vesti.

Iz brežiškega okraja. „Kedor ima šolo, tistega je bodočnost!“ Resničnost teh besed, ki sicer niso nove, upoznavajo vedno bolje in bolje vse stranke raznih taborov. A malokdo uvideva, da se za boljšo bodočnost človeštva bori in žrtvuje — učiteljstvo. Izobražencem in našim šolskim oblastvam ne odrekamo tega, kajti tu pa tam pokazale so že šolska oblastva, odlikujoč kakega učitelja s priznanim ali pohvalnim pismom, ali celo s svetinjo ali križcem, da cenijo težek učiteljski stan, ter za sluge učiteljev. Ali pogledjmo, kako je zadovoljno prosto ljudstvo s šolo in z učiteljstvom! Nad dvajset let bori se že sedanja šola za svoj obstanek in boljši ugled, in koliko ima privrženecv mej narodom? Bore malo je takih šolskih krajev, kjer bi imeli prijatelji šole in učiteljstva večino. Vendar tako srečen kraj so Kapele v našem okraju, in s popolnim zadovoljstvom in zadoščenjem objavimo torej redko dogodek, ki se je vršil v tej občini, oziroma šolskem kraju, dne 4. junija t. l. Velika občina Kapele, ki združuje sedem vasij, imenovala je namreč svojega učitelja, g. Franceta Kramerja svojim častnim občanom ter mu ta dan slovesno izročila „diplomo častnega občanstva“.

Meseca maja t. l. dovršil je g. Kramer trideseto leto svojega učiteljevanja v Kapelah. Občinski zastop uporabil je to redko priložnost ter sklenol, imenovati g. Kramerja v znak hvaleznosti ter visokega spoštovanja zaradi njegovih neprecenljivih zaslug, katere si je stekel v teku tridesetih let, počujoč vedno sam na leto čez tristo otrok, — častnim občanom. Hoteli pa so mu izročiti častno diplomo slovesno. Zato so okrasili šolsko poslopje z zelenjem in vencem, pogrnili v šolske sobi mizo za 70 oseb ter povabili k tej slovesnosti gg. učitelje iz celega okraja in gospódo iz Brežic.

Ko so gostje mize obsedli, oglasil se je župan g. Miha Šmalčič. V lepem govoru pojasnil je pomen sestanka, naznanil sklep občinskega odbora ter izročil gospodu slavljencu diplomu častnega občanstva, katero smo obesili na steno nad slavljencevo glavo. Na to povzel je besedo občinski svetovalec g. Jože Žmave. V gladkem govoru opisal nam je, kakoršno je bilo življenje pri Kapelah nekdaj in kakoršno je sedaj; v kakšnih razmerah deloval je g. Kramer ves ta čas, t. j. skozi 30 let za blagor

Kapelčanov. To je bil slavnostni govor, v katerem se je razodevalo veliko navdušenje in spoštovanje za g. Kramerja in učiteljski stan sploh. Sedel sem takó, da sem bil od govornika obrnen. Ko pa je že nekoliko stavkov izgovoril, moral sem se obrniti, da sem mu bil z oči v oči, kajti čutil sem se, kako more domačin Kapelčan, ki je pohajal le kapelsko šolo, tako izbrano govoriti. Vso čast torej mladima govornikoma, gg. Šmalčiču in Žmavcu; vso čast pa tudi tistemu, ki ju je učil slovenske besede sestavljati. Takoj za gosp. Žmavcem pa je nastopil nek učencec ter je v vezanej besedi v imenu šolske mladine častital gosp. slavljencu. Ko je končal svojo častitko z besedami: „Bog živi Vas! Bog živi, živi, živi Vas!“ bili smo vsi navzoči solznih očij. Pevci brežiške čitalnice zapeli so na to pod vodstvom učitelja g. Župana, pesem: „Slava mu!“

Po tej pesmi vstal je gosp. Kramer ter izpregovoril blizu te-le besede: „Slavni občinski odbor kapelski! Visokočastita družba! Čast, katero mi je ravnokar skazal slavni občinski zastop Kapelski v navzočnosti tako izbrane gospóde, iznenadilo me je neizrečeno; kajti nisem je v svojej skromnosti pričakoval, pa izvedel o njej sem tudi že prepozno, da bi mi bilo mogoče, za njo dostojno pripraviti se. Ne pričakujte torej od mene kakih vznesenih besedij v zahvalo za skazano mi čast, saj me vidite, da sem ginen do solz. Gospoda govornika, Šmalčič in Žmave, omenjala sta mojih zaslug, katere sem si stekel; rekla sta, v šoli ter z dobrimi sveti, katere sem dajal v raznih zadevah odraslim ljudem. Vsak delavec svojo delo hvali, istotako vsak umetnik svoje umotvore, a jaz, Bog mi je priča, še na kaj takega nisem mislil; kajti iz veselja izvolil sem si učiteljski stan ter tudi z veseljem izpolnujem svoje dolžnosti. Ako pa sem storil morebiti tu in tam kaj več, nego mi veleva moj stan, tedaj pa sem storil to, verujte mi, iz ljubezni do Vas, ljubi moji Kapelčani; kajti mej Vami čutim se domačina. Za izkazano mi čast, katera ne časti samo mene, ampak tudi moj stan, izrekam Vam pristrčno zahvalo, ter Vam obljubujem, da hočem delovati še naprej za blagor mladine in sploh svojih sovaščanov, kolikor mi bodo moje moči dopuščale, dokler mi bo mozeg zdrav. Hvala Vam! Bog živi Vas, moji ljubi, vrli Kapelčani!! Živio, — pesem.

Po kratkem presledku vstal je g. Jože Agrež, sollicitator v Brežicah, ter nam kot najstarejši učenec slavljencev podal črtice iz življenja slavljencevega. Iz teh povzamemo, da je gosp. Kramer rojen v Vitanji celjskega okraja. Študoval je v Celji. Po prebitih skušnjah služboval je dve leti v Rogatici, 1½ leta na Planini, leta 1863. meseca maja pa se je preselil h Kapelam. Iz njegove šole šlo je mnogo učencev v višje in visoke šole, tako da imenuje danes več učiteljev, uradnikov i. dr. g. Kramerja svojega nekedanjega učitelja. Vsi ti poslali so slavljencu častitke, katerih je bila takšna kopica, da jih ni bilo možno vseh pregledati. Gg. učitelja, Jože (Lembah) in Miha (Maribor) in Cizl, poslala pa sta mu veliko doprno sliko, posneto po fotografiji slavljencevi. Gosp. Agrež izrekel je h koncu svojega govora zahvalo g. Kramerju v imenu nekedanjih in sedanjih njegovih učencev za vse dobrote. Živio! — pesem: Lovska (g. Kramer je spreten lovec).

Nadaljni govornik, moramo reči „elite-govornik“ bil je g. Stanič, biležniški koncipient v Brežicah. Čestitujoč g. slavljencu, govoril je na podlagi knjige „Sreč“. Govoril je s takšno milobo in s takšnim sočutjem, da bi človek mislil, da je ravno on tisti oče, ki je obiskal s se svojim sinčkom nekedanjega svojega učitelja. Navzočemu učiteljstvu prijale so njegove besede, kakor hladna senca prija vročemu licu in g. slavljenceva ganile so do ihtenja. V gospodu koncipijentu pa smo spoznali velikega zagovornika in spoštovalca učiteljstva. Na tem mestu Vas zagotovim, g. Stanič, da, če bi nam tudi vse, kar se je godilo pri tej slavnosti, prišlo iz spomina, Vaših pri tej priložnosti izgovorjenih besed ne bodemo pozabili. Vi imate bistro oko in za stvar, ki sočutje zasluži, sočutno srce. Živio! — pesem.

Ker so besede g. Staniča veljale ne le g. slavljencu, temveč učiteljstvu sploh, zato se je gosp. govorniku za krasne njegove besede zahvalil v imenu slavljence in učiteljstva pisatelj teh vrst — povdarjajoč, da „za blaginjo ljudstva delovati, je naša bandera, pod katero smo prisegli, in pod katero hočemo stati trdno kakor skala; kajti smo domačini, domače krvi, za narod živimo, za narod smo mi!“ Živio! — pesem.

Po kratkem odmorn vstano g. nadučitelj Kókot iz Pišec ter častita g. Kramerju k zasluženemu odlikovanju v imenu učiteljstva. Gosp. govornik, star prijatelj slavljencev, spominjal se je preteklosti svoje in slavljenceve. Kazal nam je v duhu trnjeva pota, katera sta hodila z gosp. slavljencem in katera še hodita, oziroma še bodi učiteljstvo sploh, ter tako dokazal, da je slavni obč. zastop kapelski podal gosp. Kramerju to, kar je v istini zaslužil. Čestital mu je tudi k vspehom, za katere se marsikateri sodrug zastonj trudi ter zagotovil ga, da se njegovega odlikovanja prav iz srca veseli vse učiteljstvo, v imenu katerega mu kliče: „Še na mnoga leta!“ Živio! — pesem.

Razven navedenih govornikov napivali so še slavljencu: gosp. učitelj Zupan iz Brežic v imenu čitalnice brežiške, ozir. pevskega zbora; g. Šetinc, odvetniški koncipient, pozdravlja g. slavljence, kot vzglednega gospodarja; g. Sorčič, trgovec v Kapelah čestita svojemu dobremu sosedu. Napivali so še: g. nadučitelj Skubic iz Bizeljskega č. g. župniku Repiču, kot dobremu pospeševalju šolskih interesov; g. nadučitelj Rakuša iz Dobove gosp. županu Šmalčiču, kateri je bil provzročitelj slavnosti in njen najskrbnejši reditelj; g. obč. svetovalec Žmave gg. župniku Repiču, učitelju Kramerju in obč. županu Šmalčiču, kot voditeljem in glavnim oskrbnikom vseh zadev v Kapelah. Bilo je pa še več drugih napitnic, ki so veljale navzočnikom in nenavzočnikom.

Da se je ta slavnost priredila, moramo zahvaliti, kakor sem že rekel, g. župana in sploh slavni obč. odbor; da se je pa tako sijajno zvršila, pa gre še posebna zahvala, razven imenovanim, gg. Josipu Agrež, Mihaelu Janežiču iz Župelevec in še drugim, katerih imena pa mi niso znana, ki so podjetje gmotno podpirali.

Ako sem pri tem poročilu koga prezrl, naj mi blagovoli prizanesti; kajti nisem si delal beležk, ampak zapisal sem to, kar mi je ostalo v spominu.

Tebi, dragi France, pa želimo, da bi še mnoga mnoga leta v sredi Svojih ljubih Kapelčanov prav zadovoljno živel kakor si do sedaj. Trideset let je let lepo število; dal Bog, da bi jih vsaj petdeset bilo!!*)

F. R.

(Štajerska učiteljska zveza) bode imela svoje letošnje zborovanje 13. in 14. septembra v Ptuj. Pri glavnem zborovanju 14. septembra ob devetih dopoldnan razpravljalo se bode a) o uvednji konkretualstatusa. — Poročevalec Kl. Pröll, nadučitelj v Gleisdorfu, b) o zgodovini ptujkega mesta. — Poročevalec H. Tschanet, gimn. ravnatelj v Ptuj. c) O zastopstvu ljudskošolskega učiteljstva v c. kr. dež. šolsk. svetu. — 13. septembra popoldan odločen je sejam odbora in delegacij, večer pa skupni zabavi

(Okrajna učiteljska konferencija) za Krški šol. okraj bode 19. julija 1893 dopoldne v šoli v Krškem. Dnevni red obsega razen običajnih točk še: 1. Podrobni učni načrti za slovnico, pravopis in spisje. 2. Zaznamek knjig, ki so primerne za šolsko knjižnico. 3. Tiskovne in stvarne napake v učnih knjigah in berilih. 4. Ženska ročna dela po ljudski šoli; poroč. gdč. Franciška Šmitik. 5. Pokončna pisava v ljudski šoli; poroč. gosp. Fl. Rozman.

*) Temu se iz vsega srca pridružimo tudi mi, ki g. slavljence poznamo po izbornem njegovem delovanju in po lepem njegovem značaju ter ga visoko spoštujemo. Ad multos annos! Uredn.

(Umrli) je 7. t. m. predpoludne v Ormoži tamošnji učitelj gospod Ivan Jurša po kratkej bolezni. Slovesen pogreb je bil včeraj popoldan. Pokojnik zapustil je vdovo in jednega otroka. N. v m. p.!

Raznoternosti.

[Slovaška gimnazija.] Leta 1870 je madjarsko nasilstvo zaprlo srednje šole. „Narodnie Noviny“ so priobčile pred kratkim vseobčni oklic, s katerim pozivajo slovaške domorodce na pobiranje doneskov v skupnem z neskú 35.000 gld. — 65.000 gld. je že nabranj, treba le še manjkajočih 35.000 gld., da se dopolni za otvoritev gimnazije potrebna vsota 100.000 gl. Dragim bratom našim želimo, da bi se to plemenito podjetje oblagodarilo z najboljšim vspehom.

R. K.

[Deželni šolski svet kraljestva Češkega] je sklenil predložiti prošnje šolskih vodstev za uvedenje uradnega dpošiljanja mesečne plače učiteljstva pó pošti v odobrenje naučnemu ministerstvu.

R. K.

[Česka „Matica školská“] je v času svojega obstanka t. j. od 5. prosinca 1880. do konca l. 1892, torej v svojem 12letnem delovanji ustanovila: dve višji gimnaziji, katerih je jedno država vsprejela v svojo upravo, 49 ljudskih šol, 43 otroških vrteev in oskrbovališč, torej skupaj 94 šol v 63 občinah s česko manjšino. V letošnjem letu vzdržuje Matica školské: jedno višjo gimnazijo z 10 razredi, 36 občnih ljudskih šol z 80 razr., 35 otroških vrteev z 44 oddelki, dava podporo za stavbo novih šol ter podpira denarno še 23 drugih šol. V času svojega obstanka je imela 2.040.705 gld. 93 kr. dohodkov, a 1.775.166 gld. 13 kr. troškov, koncem minolega leta torej prebitka 265.539 gl. Matica česka je postala mogočni in nepremagljivi jez proti navalom nemškega nasilstva. S pomočjo Matice česke se česki živelj v občinah z nemško večino ne samo ne varuje germanizacije, temveč se jači in širi ž njim tudi narodna zavest, kar se je povodom ljudskega štetja v letu 1890. tako sijajno pokazalo.

R. K.

[Učitelji in učiteljice.] Po najnovejših podatkih učiteljuje: v Avstriji: 14.809 učiteljic in 41.120 učiteljev; v Italiji: 46.887 učiteljic in 32.908

učiteljev; na Francoskem: 67.015 učiteljic in 85.586 učiteljev; na Angležkem: 123.995 učiteljic in 47.836 učiteljev; v Sev. Ameriki 154.365 učiteljic in 73.335 učiteljev.

[Dunajski učitelji potujejo v Ameriko.] Dunajsko učiteljsko pevsko društvo „Schubertbund“ sklenilo je podati se k svetovni razstavi v Čigago ter so dotični dogovori z Američani že končani.

[Nezaslišano!] V Prusiji nista hotela dva učitelja povodom svojega umirovljenja sprejeti državnega odlikovanja z redi. Povišanje plače oziroma upokojnine bi bila najbrže sprejela.

Listnica.

J. F. v Ij.: Radi sprejememo. Prosimo, le vpošljite. — J. K. v R.: Prejeli, toda ne še prečitali. Hvala lepa. Le večkrat kaj. — J. F. v G.: Zmanjkalo prostora. Sploh pa menimo, da ostane bolj nenatisneno. Pošljite raje kaj družega. Saj sučete dovolj spretno svoje peró in Vas torej z veseljem pozdravljamo med svojimi sotrudniki.

Resna ponudba.

Nadučitelj mešane dvorazrednice, III. plačilnega razreda, oddaljene jedno uro od železniške postaje želi menjati s tovarišem istega plačilnega razreda. Šolsko poslopje je novo, stanovanje je lepo z dvema sobama (tlá obeh merijo 61m²), kuhinjo, shrambo, perilno kuhinjo s kotlom in z dvema velikima obokanima kletima. Pri šoli je dano nadučitelju v užitek brezplačno jeden oral 365 □ seznejev zemljišča. Pol orala odpade na šolski vrt a ostalo na sadunosnik. Krajni šolski svet oskrbuje za ves vrt potreben gnoj in vse orodje od samokolnice do noža. Nadučitelj je tajnik kraj. šol. sveta z letno nagrado 48 gld. in lahko prevzame tudi šolsko snaženje in kurjavo z letno nagrado 56 gld. Tekom jednega leta mu bode orgljarska služba in tajništvo pri občini na ponudbo. Šolske razmere so ugodne, a vendar se želi menjati iz posebnih ozirov. Resne ponudbe naj se blagovoljijo poslati na: „Kollárova in Gunduličeva slavnost“ poste restante Celje do 31. julija t. l. Ta naslov je vinkulovan t. j. pisma dobi pri poštnem uradu le pisatelj te ponudbe. V ponudbah se naj stanovanje, vrt, šola, razmere in mogoči postranski dohodki do dobra opišejo.

x

Razpis natečajev.

Št. 625.
K. š. z.

Razpis učiteljskih služeb.

V krškem šolskem okraji je popolniti sledeči učni mesti:

1. Stalno ali začasno drugo učno mesto na trirazredni ljudski šoli v Veliki dolini z letno plačo 450 gld.

2. Začasno učno mesto za novo ustanovljeni začasni paralelni razred na trirazredni ljudski šoli v Št. Rupertu.

Prošnje za te službe naj se predpisanim potom semkaj vlagajo do **1. avgusta 1893.**

C. k. okr. šol. svet v Krškem, 4. julija 1893.

Predsednik.

Št. 349.

Podučiteljsko mesto.

Na mešani trirazredni ljudski šoli IV. plačilnega razreda na Velki (pri Marija Snežni) umešiti je takoj podučiteljsko mesto definitivno ali tudi provizorično.

Prošilci ali prošilke za to mesto, z katerim je združen brezplačni užitek stanovanja (jedna soba), naj vložijo svoje redno opremljene prošnje predpisanim potom **najpozneje do 15. avgusta t. l.** pri krajnem šolsk. svetu na Velki, pošta Cmurek.

Okr. šolski svet v Cmureku, 28. junija 1893.

Predsednik.

Št. 560.

Natečaj.

V političkem okraji Slovenjgraškem bode s pričetkom zimskega tečaja umestiti ta-le učna mesta definitivno eventualno provizorično:

1. Na novoustanovljeni jednorazredni ljudski šoli IV. plačilnega razreda v Pamečah pri Slovenjgradci učiteljsko mesto s prostim stanovanjem v novem šolskem poslopji;

2. Na štirirazredni ljudski šoli III. plačilnega razreda v Šoštanji jedno podučiteljsko mesto s prostim stanovanjem;

3. Na dvorazredni ljudski šoli IV. plač. razreda v Škalah podučiteljsko mesto s prostim stanovanjem v novem šolsk. poslopji.

Prosilci naj vložijo svoje redno podprte, z zrelostnim spričevalom, s pričevalom učne vsposobljenosti in z dokazom avstrijskega državljanstva, z ozirom na učiteljsko mesto v Pamečah tudi z dokazom vsposobljenosti za subsidiarično poučevanje v katol. verouku opremljene prošnje predpisanim potom do **28. julija t. l.** pri dotičnem krajnem šolsk. svetu.

Pri oddaji učit. službe v Pamečah bode se na orglanja večje prošilce posebno oziralo. Provizorično nameščen podučitelj v Škalah lahko dobi 30 gl. osebne doklade, dokler bode svojo službo dovoljno opravljal. Znanje slovenskega jezika je pri vseh mestih potrebno.

Okr. šol. svet Slovenjgradec,
28. junija 1893.

Predsednik: Finetti s. r.

Št. 519.

Podučiteljsko mesto.

Na dvorazredni ljudski šoli v Polji umestiti je novo ustanovljeno podučiteljsko mesto z dohodki po IV. plačilnem razredu in užtkom prostega stanovanja (jedna soba v šolskem poslopji) definitivno eventualno provizorično.

Prosilci in prosilke za to mesto naj vložijo svoje prošnje, ki morajo biti opremljene z zrelostnim spričevalom, eventualno tudi s spričevalom učne vsposobljenosti, z dokazom avstrijskega državljanstva (domovnico) itd., potom predstojnega okr. sveta do **15. avgusta** pri krajnem šolskem svetu v Polji, pošta Podčetrtek.

Okr. šolski svet v Kozjem, 3. julija 1893.

Predsednik Arailza s. r.

Št. 597.

Podučiteljsko mesto.

Na dvorazredni ljudski šoli pri Sv. Jederti nad Laškimi umestiti je podučiteljsko mesto z dohodki po III. plačilnem razredu in užtkom prostega stanovanja (jedna soba v novem šolskem poslopji) definitivno eventualno provizorično.

Prosilci in prosilke za to mesto naj vložijo svoje prošnje, ki morajo biti opremljene z zrelostnim spričevalom, eventualno tudi s spričevalom učne vsposobljenosti, z dokazom avstrijskega državljanstva (domovnico) itd., potom predstojnega okrajn. šolsk. sveta do **20. avgusta** pri krajnem šolskem svetu pri Sv. Jederti pošta Laški trg.

Okr. šolski svet Laški, 6. julija 1893.

Predsednik: Wagner s. r.

Št. 427.

K. š. s.

Natečaj.

U svom kotaru imaju se popuniti sledieća učiteljska mjesta.

1. Mjesto učiteljice odnosno učitelja III. plačilnog reda na mješovitoj dvorazrednici u Hrušici sa slovenskim učevnim jezikom.

2. Mjesta učiteljskih III. plačilnog reda mješovitih dvorazrednicah u Klani s hrvatskim učevnim jezikom.

3. Mjesto podučiteljice na dvorazrednoj ženskoj učionici u Kastvu i mjesto podučiteljice na trirazrednoj mješovitoj učionici u Sv. Mateju s hrvatskim učevnim jezikom.

4. Mjesto podučitelja na trirazrednici u Rukavcu s hrvatskim učevnim jezikom.

Plaće i užiteći skopčani s timi službami razvidni su u pokrajinskim zakonih 3. novembra 1874 Z. Z. L. br. 30 odnosno 14. decembra 1888 Z. Z. L. br. 1 ex 1889.

Molitelji neka svoje pravilno obložene molbenice službenim putem u četirih tjednah ovamo ulože. C. kr. kotarsko školsko Vijeće Volosko, 29. junija 1893.

Predsjednik: Fabiani m. p.

Št. 728.

Razpis.

Sledieće podučiteljske službe je umestiti takoj definitivno in sicer:

A. v ormoškem šolskem okraji:

- a) v Ormoži, III. plačilni razred, 60 gl. doklade za stanovanje;
- b) na Humu (Kulmberg) IV. plač. razr., prosta izba in drva;
- c) pri Sv. Lenartu, IV. plač. razr., prosta izba;
- d) pri Sv. Miklavži, IV. plač. razr., prosta izba;
- e) pri Sv. Tomaži, IV. plač. razred;
- f) pri Sv. Bolfanku na Kogu, IV. plačilni razred, prosta izba.

B. v ptujskem šolskem okraji:

- a) pri Sv. Andraži v Leskovci, IV. plač. razred;
- b) pri Sv. Barbari v Halozah, IV. plač. razred, prosta izba;
- c) pri Sv. Duhu v Halozah, III. plač. razr., prosta izba;
- d) pri Sv. Janži na Dravskem polji, IV. plač. razr., prosta izba;
- e) pri Sv. Lovrenci na Dravskem polji; IV. plač. razred, prosta izba;
- f) pri Sv. Marku, IV. plač. razr., prosta izba;
- g) v Stopereah, IV. plač. razr., prosta izba;
- h) v Cirkoveah, IV. plač. razr., prosta izba.

Prosilci in prosilke naj vložijo svoje redno podprte, zlasti z zrelostnim, oziroma s spričevalom učne vsposobljenosti in z dokazom avstrijskega državljanstva opremljene prošnje, in sicer ako še niso v službi, naravnost, sicer pa potom predstojnega okrajnega šolskega sveta **najpozneje do 20. julija 1893** pri dotičnem krajnem šolskem svetu.

Okr. šolski svet Ormož — Ptuj, 12. jun. 1893.

2-2

Predsednik: Scherer s. r.

Vsebina. I. Poziv! — II. Učni načrt za računstvo v štirirazredni ljudski šoli. (I.) (L. Lavtar.) — III. Skrb za ljudsko šolo v goriškem deželnem zboru. (Po „Soči“.) — IV. Pedagogičski razgled. (Štajersko ljudsko šolstvo leta 1891/92.) — V. Šolstvo na Kolumbijevi razstavi v Čikagu. — VI. Slovstvo. (Novosti.) — VII. Društveni vestnik. — VIII. Dopisi in druge vesti. — Raznoternosti. — Listnica. — Resna ponudba. — IX. Natečaji.